

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Narodna lista:

Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrt leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 27.

Maribor, dne 3. marca 1909.

Letnik I.

Nar. stranka v zvezi s posilinemci in štajercijanci.

Sv. Peter pod Sv. gorami, 1. marca.

„Narodni List“ poroča v štev. 7 o naših občinskih volitvah takole:

„Občinske volitve so v naši občini izpadle za Narodno stranko sijajno.“ No, no, gospod dopisnik, nikar ne farbate čitateljev „Narodnega Lista.“ Kako se upate pisati, da so za Narodno stranko — ali ni več napredna? — izpadle volitve sijajno? Ali vam je volilna borba tako pamet zmešala, da ne veste več, da ni zmagala Narodna napredna stranka, temveč stranka posilinemcev, s katero se je naprednjak g. dr. Kunej zvezal, da bi premagal Kmečko zvezo.

Poglejte si odbor, kateri je izvoljen! Izmed 16 odbornikov je 11 (beri in reci najst!) posilinemcev, kateri so deloma strastno agitirali, deloma podpisali prošnjo za nemški učni jezik na tukajšnji petrazredni šoli!!! Ali ste pozabili, da je vaš poglaviti agitator posilinemec, kateri je hodil od hiše do hiše pobirat podpise za nemško šolo? Ali ste pozabili, kako je pri občinskem zborovanju kričal, da že v prvem razredu mora biti učni jezik nemški? Narodni naprednjaki so pač povsod jednaki. Rajši se zvežejo s posilinemci in Štajercijanci ter jim pomagajo do zmage, kakor z možmi Kmečke zveze, ki so v resnici narodni. Pribijemo torej, da je g. Kunej pomagal posilinemcem in Štajercijancem k zmagi in večini v občinskem odboru.

O sijajni zmagi naprednjakov v zvezi z posilinemci in Štajercijanci zamore le pisati, kdor šteti ne zna! Kmečka zveza je imela v tretjem in drugem razredu toliko glasov, da ji je zelo malo manjkalo do zmage; v prvem razredu pa se ni hotela udeležiti volitev, ker je videla, da se bode morala zaradi mnogo pogreškov Narodne napredne in posilimenske stranke pred in med volitvijo pritožiti in c. kr. namestnijo prositi, naj volitve razveljavi. Zato lepo prosimo narodnega naprednjaka, naj pripoveduje v svojem listu vse zgodbe v tej volilni borbi, ki bi hudo obsojale sredstva, katerih se je posluževala Kmečka zveza; samo naj piše resnico. Potem bo pa tudi S. K. Z. sredstva in delovanje Narodne stranke, ki je bilo deloma tudi proti volilni in kazenski postavi, pojasnila.

Da so narodni naprednjaki in posilinemci s pijačo in baklajo praznovali svojo zmago, jim iz srca privoščimo. Tako so vsaj nekateri potrebni se za-

stonj nasrkali in se poljubovali z velikodušnimi darovalci pijače, katere je moralo biti jako veliko, ker se je eden darovalcev domov grede potožil, da volitve veliko stanejo. Glavni govornik je bil Oreški prerok ter jim uganjal pustne burke.

Bakljada pa je bila tako smešna, da smo se jej morali smejeti. Spredaj je eden nosil lopar, dva tamburaša sta brenkala, eden pa udrihal po bobnu ali škafu, spremljevalci pa so vpili „živio“ in tudi „Heil“, komanda pa je bila: Links, rechts vorwärts! Takoj so spominjali g. dr. Kuneja, da so zmagali posilinemci. Bila je res prava pustna maškerada.

Občinske volitve v St. Petru so zopet dokaz, da je takozvana Narodna stranka (?) nesreča za spodnještajerske Slovence, ker je pred vsem liberalna in v svoji liberalni zaslepljenosti in zagrizenosti samo ojačuje štajercijanstvo in nemškutarstvo. Taki stranki boj vseh pravih rodoljubov!

Vojna ali mir?

Rusija za mir.

Peterburg, 2. marca. Nova srbska vlada je poslala ruski vladi noto, v kateri zatrjuje, da bo Srbija mirno čakala na evropsko konferenco. Na to noto je ruska vlada po svojem belgrajskem poslaniku svetovala Srbiji, naj se vzdrži vsakih provokacij, pred vsem pa naj odneha od svoje zahteve glede teritorialnih kompenzacij. Srbija naj mirno čaka na odločitev vevlasti, ki ji bodo gotovo prisodile gospodarske koncesije.

Spomenica ruskega generalnega štaba.

Peterburg, 2. marca. Javna tajnost je, da je ruski generalni štab izročil carju spomenico, v kateri izjavi, da je Rusija neoborožena in da se zato nikakor ne more spuščati v vojsko.

Nikita ne gre v Peterburg.

Cetinje, 2. marca. Razni listi so prinesli vest, da bo knez Nikita obiskal ruskega carja v Peterburgu. Tukaj o tem nihče ničesar ne ve in je ta vest popolnoma neosnovana.

Vojne priprave v Srbiji.

Belgrad, 2. marca. Vojni minister, katerega sta ministrski svet in skupština pustila popolnoma prosto roko v vojaških zadevah, je nakazal tistim inozemskim tvežem, pri katerih so naročene vojne potrebščine, potrebne svote, da bodo naročila

pospešile. — Finančni odsek skupštine je dovolil vojnemu ministru 33. mil. dinarjev. — 100.000 mož bo zavzelo pozicije ob Donavi in Savi, 50.000 mož pa bo vdrlo s Hercegovci in prostovoljci v Bosno. Do srede aprila postavi Živkovič 250.000 dobro oboroženih vojakov na bojni polje. Prostovoljcev bo nekako 50.000.

Srbski listi o položaju.

Belgrad, 2. marca. Vsi srbski listi razpravljajo o nasvetu Rusije, naj Srbija odneha od svoje zahteve glede teritorialne odškodnine. Vsi soglašajo v tem, da je brez teritorialnih kompenzacij vojna neizogibna. Srbski narod je pripravljen na borbo na življenje in smrt.

Srbija gre do skrajnosti.

Belgrad, 2. marca. Tukaj vlada splošno mnenje, da je vojska neizogibna. Nekateri trdijo, da bo izbruhnila že v nekoliko dneh. Odrejena je mobilizacija donavske in drinske divizije. Belgrajska garnizija je že prejela svetotajstva. Šesti pešpolk je dobil povelje, da zavzame postojanke okoli Belgrada. Rezervni častniki se ne smejo več preseliti iz svojega kraja. Vojaki ne dobijo več dopusta. Generalni štab se je posvetoval s poveljniki divizije, naj se li Belgrad brani ali kar tako pusti sovražniku. Na predlog ministra Živkoviča se je sklenilo Belgrad braniti. Železniški most čez Savo, ki veže Zemun z Belgradom, je miniran in bo razstreljen takoj, ko se prične vojska.

Avstrija odklanja posredovanje.

Dunaj, 2. marca. „Fremdenblatt“, ki je v zvezi z zunanjim ministrstvom, izjavlja, da je prvi predpogoj za pogajanja, da se Srbija trajno odpove zahtevi po Bosni. Brez tega so pogajanja izključena. Še-le potem se Srbija lahko prične pogajati radi gospodarskih koncesij. Vendar pa Avstrija odklanja vsako posredovanje. Srbija se mora obrniti naravnost na Dunaj in pogajanja bi se vršila edino neposredno med Dunajem in Belgradom.

Črnovojniki vpoklicani.

Belgrad, 2. marca. Vsi srbski črnovojniki so vpoklicani za en dan, da se bodo vršile poskušnje z orožjem, katero jim je bilo pred meseci razdeljeno. Vsi častniki in vojniki na dopustu so dobili brzojavne pozive, da se morajo nemudoma vrniti k svojim polkom.

Širite „Stražo“

PODLISTEK.

Ta preklicani klobuk.

Tri leta je preteklo o sv. Martinu, odkar se je bil nek vaški učitelj na Gorenjskem poročil z županovo Miciko.

Kdo bi je tudi ne vzel? Lepa, mlada, bogata je bila ta Micika in zraven tega bistra glavica. Prepričan sem, da jo je v par mesecih navadil vsega gosposkega vedenja. Na dan poroke so vreli ljudje od vseh koncev in krajev vasi skupaj, da vidijo imenitno nevesto, ki se je ta dan preoblekla po gosposko.

Lepa je bila ta gospodična. Vitka kakor jelka, nežna kot pomladanska prva vijolica, pa vendarle ne taka kot mestne bledolične gospodične, ki so, kakor da bi se jih vzelo iz škaflice. Revce so vklepane v modre in pritisnjene okolo pasu, da komaj dihaajo — in to od otroške dobe naprej.

Micika je bila vsa drugačna. Razvila se je svobodno v krasno dekle, kakor roža v vrtu in ne v stisnjenem mestnem loncu, ki tiči v zaduhlem prostorčku med dvema stekloma.

Ženske so se nasajale na pete, ena drugi pomeljkovale, šepetale, merile s pogledi Miciko od pete do glave in zopet od glave do pete.

Največ pogledov pa je letalo in obstajalo na glavi nevestini. Zakaj neki ravno tu? Morebiti radi lepih licih, ki so se rudečile kakor kri na snežnobelim obličju, morebiti radi živih in vendar ponižnih, nedolžnih oči, ki so danes bile v ponosni zadregi.

Znabiti radi zlatih uhanov z bliščečimi biseri, morda radi tistih rožnatih ustnic, od katerih bi mar-

sikdo rad prejel gorak poljub, — mogoče radi svilenih, lepo vpletenih las?

Ne! Ženske se za lepoto drugih sploh ne navdušujejo, ker misli najbrže vsaka, da je ona lepša kot druge. Vsaka je več ali manj vase zaljubljena.

Pogledi deklet in žena so leteli kot puščice na nevestino glavo radi tega, ker je danes na nji kraljeval prvokrat — gosposk klobuk. Podal se je Miciki klobuk tako dobro, kakor da bi bil nanj vzrastel. O ti klobuk ti, šmentani! Koliko nevošljivih oči se danes pase na tebi.

V klobuku je bila Micika seveda nekaj višja. V klobuku je bila videti imenitnejša, bila je cela gospa. Starejše ženske, katerim se je že videl na glavi sneg — beli lasje — in katerim je tek časa marsikak zob bil že izdrl, starice, ki so bile pripognjene od težke butare let, pač niso gledale na klobuk z željo in upanjem, da bi ga kedaj same nosile.

Ne! Zelele so ga morebiti svojim hčeram in pa vnukinjam — sebi pač ne.

Nevarnejši je bil klobuk mladim dekletom, ki so se nahajala v cvetu let. Več kot ena bi bila rada postala učiteljeva soproga, toda kaj pomaga, ko je kmetskih deklet toliko, učiteljev — snubcev — pa tako malo.

O klobuk ti, klobučina. Radi tebe je danes toliko skrivnih nečimurnih želja v mladih dekliških srcih.

Kdo bi si pač mislil?

Kovačevo Lojzko je klobuk mučil najbolj. Ne vem zakaj. Iz njenih resnih oči sem spoznal, da bi rada nosila klobuk. Kako neki? Lojzka je bila ravno tako lepa, kakor Micika, če ne še lepša, meni je pa ugajala še bolj, ne radi tega, ker je ugajala mojemu

okusu. Lojzka, ti si bila lepša, ti si bila mlajša, ti si bila meni ljubša. Bila si bolj revna, tudi bolj pohlevna, bila nisi županova, no, vsa dekleta ne morejo biti županova. Povej mi, zakaj bi tako rada nosila klobuk?

Poglej, kako lepo ovija bela ruta — svilena — tvojo glavico — in varuje nežno obličje pred strupenimi pogledi. Lojzka, ne želi po klobuku. V klobuku samem ni sreče. Veš, kaj se je meni zgodilo?

Zaljubljen sem se pred nekaj leti. Ne vprašaj me v koga, ampak v kaj. V kaj? V lep klobuk. Osem svetlih kronic sem dal zanj. Srečen sem bil in dozdevalo se mi je, da sem res cel županov sin.

Toda glej, kaj se je zgodilo!

Popihala je burja tržaška — in dvignila moj klobuk kvišku. Bal sem se ga močneje pritisniti, ker je bil nov. Klobuk je šel za burjo in jaz za klobukom.

O Lojzka, ko bi mene videla kako sem sopihal za klobukom, bi se mi smejala polna usta, pa zraven bi se bila gotovo tudi zjokala.

Nekoliko časa je hitel, kakor obroč po prahu, bil sem z nogo že na njem, ko mi ga je burja zopet odpihala in nesla bogve kam. In namesto z lepim klobukom na glavi, sem moral iti gologlav domov.

Lojzka me ni ubogala.

Šla je v nevarni svet za klobukom. Lahkomisljeno se je zaklobočila v nekega laškega gospodiča — in bila že na tem, da jo pobriše z njim v blaženo Italijo.

Na moj brzojav je prišel njen oče v Trst — in Lojzko sva otela, on pa se je splašil kot zajec in zbežal, kolikor so ga le mogle nesti pete.

Politični pregled.

Štajerske deželnozbornske volitve.

Volitve v štajerski deželni zbor se bodo vršile po sledečem redu: splošna skupina voli dne 7. maja (ožje volitve dne 14. maja); kmečke občine dne 17. maja (ožje volitve dne 22. in 27. maja); trgi dne 24. maja (ožje volitve dne 28. maja in 2. junija); veleposestvo dne 29. maja.

Državni zbor.

Prva seja državnega zbora bo danes teden ob 11. uri dopoldne. Prvo vprašanje je: Kdo bode novi predsednik? Krščansko-socialna stranka kot najmočnejša stranka zahteva predsednika iz svoje srede. Kandidaturo je že naznanil dr. Pattai, ki bode najbrže izvoljen. Drugo, mnogo važnejše vprašanje je pa, ali je delavnost zbornice zagotovljena. To je v prvi vrsti odvisno od Slovenske jednote. Večina je sedaj za obstrukcijo. V četrtek se snide izvršilni odbor Slovenske jednote, da se posvetuje o taktičnem postopanju nasproti vladi in ostalim strankam v zbornici.

Pogajanja.

V ponedeljek je sprejel ministrski predsednik baron Bienenrth Poljake in Italijane in se z njimi posvetoval o delovanju državnega zbora. Pri posvetovanju s Poljaki je seveda prišel na vrsto poljski minister-rojak. Poljaki zahtevajo, da stopi na Abrahamovičevo mesto član poljskega kluba. Abrahamovič je že pred nekaj dnevi dal Bienenrthu na razpolago svoj portfelj in Poljaki so za njegovega naslednika določili poslanca Duleba. Gotovo pa se ni, da bo ta zadeva rešena, predno se zopet sestane državni zbor. — Italijani so izjavili, da je njihovo stališče nasproti vladi odvisno od italijanskega vseučiliškega vprašanja. Zahtevali so pravno fakulteto v Trstu. Bienenrth jim je obljubil, da se bo za to z vsemi močmi zavzel, vendar pa ni imenoval kraja, kjer bi se naj ustanovila laška pravna fakulteta. — Včeraj se je Bienenrth posvetoval s zastopniki Slovenske jednote. Konference sta se udeležila tudi ministra dr. Zacher in dr. Braf.

Dr. Kramar in dr. Pacak o Slovanski jednoti.

V nedeljo je imel dr. Kramar v Budjejevicah shod, na katerem je izjavil sledeče: Vlada dela slabe priprave, da bi izboljšala notranji politični položaj. Če se dolgi izdajstva in vrše se hišne preiskave. In kako (se postopa z Jugoslovani? Vsled aneksije Bosne in Hercegovine je toliko odvisno od Jugoslovancov. Bienenrth pa pokliče v svoj kabinet Stürgkha in Hohenburgerja! Ustanovila se je Slovanska jednota. To jednota bomo poglobili in razširili. Vsi Slovani se morajo združiti.

Dr. Pacak je v Hrudimu izjavil, da stopa zadnjič pred volilce, ker bo državni zbor najbrže razpuščen, on pa ne misli več kandidirati. Sedanja vlada je s svojim Stürgkhom in Hohenburgerjem odločno protislovanska. Čehi, Slovenci, Hrvati in Starorusini so se združili ter bodo vodili proti temu kabinetu skupen boj. Kar se tiče taktike, ne more volilec ničesar povedati — orožje mora biti odločno, ne sme se pa z njim meriti preko cilja.

Raznoterosti.

Javni shod Slovenske kmečke zveze se vrši v nedeljo dne 7. marca v Trbovljah ob 9. uri dopoldne v gostilni Paražuh (Jager). Govorijo dr. Benkovič in drugi. Vse somišljenike opozarjamo na to važno zborovanje, da se ga udeležijo v največjem številu. Agitirajte za shod.

Dr. Povalejeva zadeva in „Marburger Zeit.“ Poročali smo že zadnjič, da je državno pravdnštvo ustavilo preiskavo proti dr. Povaleju. Rekli smo pa tudi, da dr. Povalej ne sme tožiti Mariboržanke, ker vemo, kako se godi pred mariborsko poroto Slovenscem. Državno pravdnštvo je dalo dr. Povaleju dovolj zadoščenja. „Marburger Zeitung“ nadaljuje sedaj svoje napade na g. dr. Povaleja in ga izziva, da naj toži. Zahteva pa v prvi vrsti, da ga finančno ravnateljstvo prestavi iz Maribora. S tem je Mariboržanka izpovedala očitno svoj namen, kaj da hoče doseči. To smo že mi takoj spočetka naglašali, ko smo morali braniti dr. Povaleja celo nasproti slovenskim liberalnim listom „Nar. Dnev.“ in „Nar. L.“ ki so hlastno pričakovali senzacionalnega izida Povalejeve afere. Gospoda v Celji, ki je tako kratkovzranna, čitaj zdaj Mariboržanko in se prepričaj, če mi nismo trdili prav. Dr. Povalej je namreč edini slovenski uradnik pri financi, in še njega bi radi zgizili. Obetajo mu naravnost boljša mesta v Gradci ali na Dunaju, pa dr. Povalej ne gre, ker je mož! Čast mu!

V čudnih razmerah res živimo v Avstriji. Kakor smo že nedavno poročali, je presvitli cesar imenoval č. g. prof. Kavčiča za kanonika lavantinske škofije. Imenovanje se je razglasilo v dunajskem uradnem listu še le zadnjo nedeljo. To imenovanje ima zanimivo preteklost, ki pač lepo osvetljuje delovanje avstrijske vlade. Gospod profesor Kavčič bi moral biti že pred novim letom imenovan, toda vlada je bila v velikih skrbih, da bi ne podala tega dostojanstva preveč narodnemu in odločenemu Slovincu.

Poslušala je zopet raje svoje ovaduhe, katerih kar mrgoli iz nemških Volksratov. Največji škandal je to, da vlada več zaupa tem prenapetim Velenemcem, kakor objektivnemu, stvarnemu, s prilogami podprtemu poročilu merodajnih instanc. Vlada je imela že v Majcenovi aferi priliko spoznavati, da ti mogočni svetovalci nemških Volksratov naravnost lažejo. Vendar jim je šla zopet na limanice v tem slučaju. Zašepetali so ji na uho, da je g. prof. Kavčič urednik političnega — najbrže hujskajočega — lista „Voditelj.“ To je zadostovalo. Ali ni smešno tako početje? Prvič g. prof. Kavčič ni bil nikdar urednik tega lista, temveč marljiv sotrudnik, drugič je pa ta list strogo teološki, ki dela čast mariborski bogoslovski stolici. List je svoje vrste edini na Slovenskem, duhovništvo lavantinske škofije je lahko ponosno na njega. In torej ta list je bil celo pretveza za imenovanje moža, ki ga čislajo povsod v vseh krogih kot najuglednejšega, marljivega duhovnika, požrtvovalnega učitelja in iskrenega rodoljuba. Ta slučaj nam zopet kaže, kako pretresavajo na Dunaju vse slovenske uradnike, predno jih nastavljajo. Sramota za tako vlado, ki se da voditi od štajerskih nemškarjev.

Osebnosti. G. stolni prošt Hribovšek se je radi boleznim odpovedal profesuri na tukajšnjem bogoslovju. Nadomestuje ga g. kanonik Majcen. Ker tudi g. dr. Feuš radi boleznim ne more poučevati, ga v II. tečaju nadomestujeta g. stolni dekan dr. Ivan Mlakar in g. kanonik dr. Matek. — Obolel je g. Jože Musi, kaplan pri Sv. Martinu na Paki, na pljučnici. Nagiba se mu že na boljše.

Socialni tečaj v Braslovčah je nad vse pričakovanje krasno uspel. Prvi dan je bilo do 300 udeležencev, drugi dan kljub temu, da je bilo slabo vreme in sneg nad koleni, kar je oddaljene oviralo, da niso mogli priti, do 200. Natančneje še poročamo.

Srebrno poroko sta praznovala 27. preteklega mesca hišni posestnik in bivši kovaški mojster gospod Jurij Stern in njegova gospa. O tej priliki je došlo jubilarntoma obilo daril, šopkov in častitk, katere pričajo o priljubljenosti in ugledu, ki ga uživata obadva v našem mestu in slovenskem Štajerskem. Gospodu Sternu pa, kateri se je pred kratkim po skoro četrstoletnem naporu svoje o'rti podal k počitku, želimo da bi ga še mnogo let zdrav užival ob strani svoje delavne gospe soproge.

Štajersko.

Maribor je pač velika vas. Ni ga menda mesta na svetu, ki bi ga mestni očetje tako zanemarjali kakor Maribor. Zdi se nam, da smo kje v kaki veliki vasi. Zdaj ko je toliko snega, se na briga mesto docela nič, da bi hitro oznažilo ceste in pota. V vsaki vasi so na boljšem, nego v Mariboru. Magistrat pač muči radi snaženja trotoarjev hišne posestnike, kar se le da, in kaznuje hišne posestnike, ki ne ugajajo nemškemu petelinu, z drakoničnimi kaznimi, sam pa ne stori ničesar, tako da morajo otroci, ki hodijo v šolo, ravno po mestnih potih vedno gaziti sneg do kolen. Mesto bi moralo dajati tudi v tem oziru vsem drugim lep vzgled. Toda kaj mestnim očetom mar za splošno blaginjo, saj je vendar dovolj, če pokaže magistrat svojo moč, da lahko kaznuje ljudi. Nevolja v mestu je radi tega postopanja že velika.

Leitersberg-Krčevina. Zadnjo nedeljo je predaval v izobraževalnem društvu g. dr. Pipuš o viničarskem redu. Predavanje je bilo za vdeležence jako poučno in zanimivo. Govornik je navedel vse preporne točke, ki dajejo toliko povoda za prepir med viničarjem in gospodarjem in poučil viničarje o raznih dolžnostih in pravicah, katere imajo nasproti gospodarju in gospodar nasproti njim. Nevednost viničarskega zakona rodi nešteto preprirov in pa tožb. Zato priporoča predavatelj posebno natančno znanje vseh določb te postave. Navzoči so se g. dr. Pipušu iskreno zahvalili za poučne besede. Prihodnjo nedeljo se vrši zopet predavanje.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. „Straža“ slovenski list za priprosto ljudstvo in za inteligenco na Štajerskem in Koroškem, izhaja trikrat na teden in je na razpolago tudi pri g. Skačetu, znanemu gostilničarju v trgu. Pridite ga pridno prebirati okoličani in tržani. Poleg interesantnega berila vas bode kratkočasil tudi izvrstno pristno zavrsko vino.

Podgorje pri Slovenjgradcu. Ustanovni shod bralnega društva pretečeno nedeljo je bil kljub slabemu vremenu in velikemu snegu dobro obiskan. Dr. Hohnjec je v poljudnih besedah razložil namen društva in sredstva, s katerimi bo dosegel svoj cilj in pospeševalo izobrazbo in napredek tamšnjega ljudstva. Društvu je že pristopilo 36 članov. Odbor je tako-le sestavljen: predsednik Ivan Fischer, posestnik, podpredsednik župnik Franc Pečnik, tajnik mladenič Jožef Strmčnik, blagajnik Ferdinand Greiner, posestnik, odborniki: mladenič Miha Laure, Ana Verčkovnik, Jožef Knap.

Katoliško politično društvo za šentlenski okraj priredi pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v nedeljo, dne 14. sušca ob 3. dopoldne v dvorani g. Arnuša letni občni zbor združen s političnim shodom. Govori poslanec Roškar in drugi. Razmisljevalo se bo tudi o predlogu starostnega zavarovanja, da vemo potem zavzeti svoje stališče. Somišljeniki, pridite!

Spodnji Gasteraj. V tej občini je dolgo vrsto let paševal znani narodni zagrizenec župan Koser. Bil je vedno naš nasprotnik. Pri vseh volitvah, pri okrajnih, pri deželnozbornskih, kakor tudi pri državnozbornskih je redno s svojim priveskom volil različne Bračke, Senekoviče itd. Dne 26. svečana se se vršile občinske volitve. V III. razredu smo propadli s par glasovi. Zakaj? Naših volilcev seveda ni bilo na volišče. Mnogi so od Koserja odvisni. A vzrok je tudi Koser kot župan in komisija. Našim volilec se ni doposlalo sploh nič izkaznic in glasovnic. Prišel

je iz Jarenine volilec Janez Drašak v prepričanju, da dobi izkaznico pri komisiji. Niso mu jo dali, kakor bi bilo edino pravično in postavno. Ravno tako ni dobil legitimacije naš volilec Jakob Dvoršak iz Spodnjega Porčiča in tako je ostal doma itd. V II. razredu smo popolnoma prodrli s svojimi kandidati. V I. razredu smo enega dobili po žrebu, enega našega so volili nasprotniki, misleč ga s tem pridobiti. Vseh odbornikov je 9. Torej bi za silo že šlo, a je negotovo. Imeli smo vladnega komisarja. Ko bi njega ne bilo, bi sploh ne bili prišli do besede, kajti ti čudni modrijani v komisiji so nam hoteli vse zavreči. Vedno jih je moral komisar opozarjati na postavno. Vendar smo zadovoljni z uspehom. Vrgli smo iz odbora šest Koserjevih privržencev, ki so se ga držali, kot klop kože. Recimo, da bi Koser še župan, smo mu vendar skuhal tako vročo juho, da si jo bo kljub mrzli zimi težko hladil. Ravno vsled tega, ker se tako rešnice boji, jo bo tudi tem težje poslušal. Zakaj nismo v I. razredu popolnoma prodrli in kdo je to zakrivil, o tem prihodnjič!

Prepolje na Dr. p. Krasen uspeh je dosegel gospod poslanec Pišek pri nas. Namenili smo imeti samo posvetovanje radi pristopa h kmetijski podružnici v Račah. Tu pa se raznese glas, da pride tudi gosp. poslanec Pišek. To je čudovito vleklo, kmalu bi bili — sicer veliki prostori gosp. Turka premajhni. G. poslanec je sam izrazil, da ni pričakoval tolike udeležbe. To ga je nagnilo, da je pri tej priliki podal svojim volilecem tudi račun od svojega delovanja. To poročilo pa je bilo tako, da smo bili vsi kar navdušeni za svojega kmeta-poslanca! Spoznali smo, kaj vse more storiti ljubezen do kmeta — trpina. Spoznali smo pa tudi našo prijateljico „Kmečko Zvezo“, ki nam je dala tako vrlega zastopnika v državnem zboru! Vsak posebej in vsi skupaj bomo delovali za „Kmečko Zvezo“. Za to nas je navdušilo junaško delovanje našega poslanca g. Pišeka.

Ustanovitev kmetijske podružnice v Gor. Radgoni. Ustanovitev omenjene podružnice dne 1. t. m. je bila kaj zanimiva. Ustanovni shod so sklicali naši posilinemci za 9. uro dopoldne in sicer v gostilno g. Kurbusa. Slovenci smo se shoda v obilnem številu udeležili; prišlo nas je nad 100, med tem ko je bilo posilinemcev komaj 20. Ker so le ti videli, da so v veliki manjšini, si niso upali otvoriti zborovanja. Ko je minila 9. ura, smo pa Slovenci kar odločno zahtevali, naj se zborovanje otvori. Nasprotna stranka je bila v silni zadregi. G. Bračko se je čutil poklicanega, da jo reši iz te zadrege. Izjavil je namreč, da nas kmetov nihče ni klical in da sploh ne ve, po kaj smo prišli. Naši kmetje se pa tudi niso kar tako dali ugnati v kozji rog. Za koga pa se naj ustanovi kmetijska podružnica, če ne za kmete? In vsled tega se tudi niso hoteli dati odpraviti. Nasprotniki so uvideli, da ne opravijo nič in so se odstranili. Mi smo nato mirno zborovali. Bračko se je še hotel nad nami maščevati s tem, da je poskušal potovalnega učitelja g. Pirstingerja odvrniti od našega zborovanja. A jo je pošteno skupil! Naši kmetje so mu povedali take, da je moral osramočen oditi. Svoj pristop so prijavili 103 udi, ki so tudi plačali udnino po 3 K. Načelnikom je bil izvoljen g. Jakob Breznik, župan v Stanetineh, njega namestnikom gosp. Karol Stramic, veleposestnik v Dragotinceh. Odborniki so sledeči: Korošak Alojz, posestnik, Sv. Jurij; Bračič Franc, posestnik, Boračova; Zemlič Jakob, posestnik, Radinci; Nemec Jakob, posestnik, Dragotinci; Franc Bratkovič, župnik, Negova; Kavčič Fr., posestnik, Slavešinci. Potovalni učitelj g. Pirstinger je govoril nato o namenu in pomenu kmetijske družbe. Med govorom pa je prišel gornjeradgonski redar in zahteval, da se moramo takoj odstraniti. Gospod načelnik je zborovanje zaključil, nakar smo se podali v gostilno g. Karbaša, kjer smo se prav dobro imeli in spodbujali drug drugega k složenemu delu za naše stanovske koristi. Spoznali smo, kako prijatelji kmeta so štajerčijanci, in se bomo z naprejem tudi vedeli po tem ravnanju.

Konjice. Svoj čas smo poročali, da so zaprli tukajšnjega fotografa in hišnega posestnika g. Janeza Tomšea, vsled ponarejevanja papirnatih 50kronskih bankovcev. Izkazalo se je, da je popolnoma nedolžen, zato tudi oproščen. Kot slovenskega fotografa ga priporočamo.

Konjice. Z „Narodnim dnevnikom“ se prerekati je nevarno delo. Pribijemo pa samo to, da je vedno slabo informiran in se le prerad blamira. O konjiških občinskih volitvah je že dvakrat poročal, oziroma le napadal prevz. knezoškofa in preč. g. nadžupnika, češ da bi zmagali Slovenci v I. razredu, če bi šla ta dva volit. A ta dva cerkvena dostojanstvenika niti nimata pravice voliti v I. razredu. Slovenski volilci I. razreda so ti-le štirje: Posojilnica, M. Ogoreve, Prus in dr. Rudolf, nasproti osim Nemcem. Primi se za nos, „Narodni Dnevnik“! — Slovenski volilci tretjega razreda, vi pa morate v ponedeljek, dne 8. sušca vsi priti k volitvi in voliti slovenske kandidate!

Galicija. Naše izobraževalno društvo je imelo v nedeljo dne 28. febr. zborovanje, na katerem je govoril kot odposlanec S. K. S. Z. državni poslanec dr. Korošec. Vkljub slabemu vremenu je bil zborovalni prostor poln poslušalcev, ki so pazno sledili izvajanjem g. govornika o različnih aktualnih zadevah. Ko se je zborovanje zaključilo, vnel se je zanimiv pogovor o šolskih zadevah, o ljudskem zavarovanju in o nemščini v šoli. G. državni poslanec je razlagal namen ljudske šole, ki ni otrok učiti različnih j-zikov, ampak jim dati splošno naobrazbo kot podlago za nadaljni duševni razvoj. Vsi poslušalci, razven dveh, so navdušeno pritrjevali izvajanjem državnega poslanca. Videli pa smo tudi velik razloček med Narodno stranko in Kmečko zvezo. Dočim hodijo pristaši (dr. Kukovec) Narodne stranke celo v mariborsko okolico propagirati misli o nem-

škem pouku v šoli, brani naša Kmečka zveza vsepovsodi slovenski značaj ljudskega šolstva. Narodna stranka prihaja k nam tudi samo ob času volitev, kadar potrebuje naše glasove, toda za potrebno delo ji ni mar, to prepušča pristašem kmečke zveze.

Dobje pri Planini. Pri občinskih volitvah dne 25. februarja t. l. je bilo izvoljenih vseh 18 odbornikov in 9 namestnikov Slov. kmečke zveze. Štajerčeva stranka je bila pri nas že drugokrat popolnoma poražena. Pred volitvijo so ti ljudje lagali, da se ne bodo vdeležili volitve, dne 25. feb. pa so prignali vse svoje na volišče. Naši so jim pa pokazali, da takih, ki razširjajo „Štajerca“ in „Narodni List“, ne marajo v občinskem odboru. Čast zavednim volilec!

Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo, dne 7. t. m. ob pol 4. uri popoldne bo v prostorih g. Goleaka javni politični shod. Kaplan Fr. Stuhec govori o deželnozborskih volitvah. K najobilnejši udeležbi vabi — sklicatelj.

S Kozjaka. Pod tem zaglavjem je prinesel ptujski „Štajer“ dozdevno od tod dopis, podpisan z „več naprednjakov.“ V resnici pa se revno skrupulo ni pisalo na Kozjaku, tudi je ni pisalo več kozjaških naprednjakov, ampak dopis je pisal Ivan Ivnik, podobar, pozlatař in ne vem kaj še vse, v Soštanju. To je lahko dokazati: 1. Ni tukaj nobenega takšnega naprednjaka, ki bi svojega župnika blatil v „Štajeru“, razumete, gospod Ivnik? Niti enega; pa recimo, da bi res bil kateri, je vendar gotovo, da 2. nihče ni vedel, da sem naročil pri vas kakšno delo. Se le tisti teden pred svečnico, ko sem začel deliti listka za velikonočno izpoved, in kakor sleherno leto pobirati za cerkvene potrebe, so ljudje izvedeli, zakaj se letos pobira. Takrat pa ste vi že svoj dopis odposlali „Štajeru.“ — Reč pa je ta-le: Nekoliko pred božičem je prišel Ivan Ivnik iskat na Kozjak dela, ker mu ga baje po zimi nedostaja. Kazal je tudi neka spridevala, katerih pa nisem pogledal, ker na take reči ne dam mnogo. Domislil sem si, da bi trebalo tukaj na tabernakelj novih vrat in tudi prevleči ga znotraj s svilo. Povedal pa sem mu, da se za cerkvene potrebe tukaj denar pobira ob svečnici in potem naprej do posta, kadar pač kdo kaj prinese. Cerkev sama je namreč uboga in ima komaj za redne izdatke: sveče, vinograd itd. Toda že čez nekoliko dni je prilomastil Ivnik s surovo izrežljano deščico in zahteval 25 K. Ni jih dobil! In čez kratak čas je pisal že po 34 K. Ta vsiljivost me je vznevoljila. Pisal je potem pismo za pismom, grozil je celo s sodnijo, pa kako mu naj odgovorjam, ko sem pa ležal več tednov hudo bolan? Se čital nisem takrat njegovih pisem. Kakor hitro pa sem nabral 30 K. sem mu jih poslal takoj dne 28. jan., torej tri dni prej, kakor je izšla dotična številka „Štajerca.“ Da sem rekel, da bi bilo lepo, če bi bilo delo do božiča gotovo, je res, ni pa res, da bi bil rekel, da bom mogel takrat tudi plačati, ker je treba prej kupiti nove kanontablice, ki niso ravno po ceni. Tudi nikdar nisem rekel, da dela ne sprejemem. Ali sem tedaj res lažnjivec, kakor me v „Štajeru“ imenuje ta čuden cerkveni delavec? Pa še nekaj. Piše namreč: „Oznanje vedno, da potrebuje denar, a dela se nič.“ To je nesramna laž! Vsi župljani vedo in vidijo, kaj vse se je pripravilo na paramentih in drugih potrebščinah. Od svečnice 1902. pa do danes ravno za 2061 K. deloma iz nabranega, deloma z večjimi darovi posameznikov in to še brez prelepe L. M. B., ki jo je naredil lani akademski kipar Cesar, ki pa Ivniku tudi preveč ne ugaja, dasi jo pa vsakdo hvali. O vsem, kar se je pripravilo, so računili in pobotnice v moji pisarni vedno vsakomur na razpolago. Kar se tiče pobiranja, oznanje se vsako leto samo enkrat, torej ne vedno, Te vrstice sem napisal, da bodo duhovni gospodje in tudi drugi ljudje vedeli, s kom imajo opraviti, če bo prišel k njim iskat dela Ivan Ivnik, kajti dvomim, da bi kdo hodil za njim, ko imamo vendar dovolj drugih znanih in dobrih umetnikov. — J. Munda, župnik.

Predpust v Artičah. Vsled nalezljive bolezni so bile pri nas vse veselice prepovedane. Vendar pa je bil predpustni čas prav živahen, kar se ženitvanjskega veselja tiče. Ženitnina je povsod, kjer se obhaja, nekako sveto, nenavadno veselje. Žalibog, da je pobalinstva vse povsod dovolj, ki tako družinsko slovesnost ogreni. Tako se tudi pri nas ženitnine niso izvršile brez prelivanja krvi. Takozvani voglarjevi, ali boljše rečeno „lačenpergarjevi“ pridržila je na večer cela družba pred hiše ženitvanjskih slovesnosti: prinesli so seboj palice, bikovke, droge, samokrese, nože in drugo enako smrtonosno orožje ter se v svoji pijanosti in podivjanosti pretepavali, klali in mesarili, da je bilo grdo. Takemu početju morajo oblasti konec napraviti. V prvi vrsti pa ste v to poklicani vi očetje in gospodarji. Kje ste, kaj delate, ali dremljete, ali spite, ko se vaši sinovi pretepavajo in morijo!

Občni zbor. Dne 24. febr. t. l. je imela posojilnica v Artičah svoj redni občni zbor. Uspehi prvega poslovnega leta so prav povoljni. Prometa bilo je okoli 210.000 K. Predavalo se je ob tej priložnosti zbranim članom o varčnosti in njenem uplivu na socialno in politično življenje. Priporočalo se je tudi gospodarsko knjigovodstvo.

Škrlatica v Artičah. Vsled razsajajoče škrlatice je bila pri nas šola zaprta od 4. dec. 1908 do 18. febr. 1909. Zahtevala je ta bolezen v tem času 16 mladih žrtev. Začel se je reden pouk, toda okužene hiše so še vedno kontumicirane, če tudi ni več bolnikov v njih. Strogo postopa okrajni zdravnik, kar je popolnoma umevno, ker silno lahko in naglo se raz-

trošijo te strupene gljivice, če ljudje ne pazijo. Priporočati je povsod, da se ljudje ravnaajo v takem slučaju natančno po predpisih in navodilih zdravnikovih.

Mozirje. Kakor ve „Narodni dnevnik“ poročati z dne 16. svečana t. l., se je učil naš okoliški tajnik slovenščine in pisave (tako trdijo uradi in kmetje, op. dopisn.) od solčavskih pastirjev? — verjamemo, kar je res je pa res, saj ni nikjer druge obiskoval šolo, kakor pri mozirskih liberalcih. Pri takih gospodih pa ni nikdar iskala kakega poduka Kmečka zveza. — Da pa liberalci ne morejo biti s takim policajem zadovoljni, mi kmetje radi verjamemo, zakaj, premiroljubni naš policaj pač ne stori nikomur nič hudega, liberalci pa sami čutijo, da nekaj zaslužijo. — Pristaši kmečke zveze bomo s svojim nastopom in obnašanjem še skerbili, da nam bo občinski tajnik le tajnik, ne pa tudi policaj. — Se ve, mozirskim liberalcem ne ugaja, ker okoliški tajnik je odločen pristaš Kmečke zveze, in je liberalcem za vselej pokazal hrbet. Toraj liberalci na delo, le drugega policaja za vas, mi ne rabimo nobenega, za tajnika bo pa že, saj ste ga vi izučili pisave in jezika. — Toliko za danes, ako premalo pa drugikat več.

Koroško.

Celovec. Ko so dne 25. sveč. t. l. zaupniki našega polit. društva postavljali kandidate za deželnozborsko volitev, pozabili so čisto na celovski poslanski mandat iz kmetske skupine. Ta volilni okraj obsega sodna okraja Celovec in Borovlje. Razmere v teh krajih so take, da je nekoliko volilcev te skupine Nemecev, mnogo več še nemškutarjev, precejšnje število je tudi socijalnih demokratov, v ožji celovski okolici in v Borovljah. Vse eno pa preostane še mnogo glasov zlasti kmetskih nam; to so pokazale zadnje državnozborske volitve. Tem zanesljivim našim narodnjakom jemlje naše polit. društvo pogum, ko v tem okraju niti ne nastavi kandidata, ko so jih nastavili celo socijalni demokrati. Seveda upa nimamo veliko. Prišlo bode gotovo do ožjih volitev, in če bi mi prišli v ožje volitve potegnejo gotovo sociji in nacionalci skup proti nam. In mi celo med seboj nismo jedini. Ravno v tem okraju je največ kmetskih liberalcev slovenskih privržencev Dr. Müllerja. Pa ravno to bi moralo biti za naše polit. društvo še bolj spodbudljivo, da bi bilo nastavilo kandidata, slovenski liberalci bi bili gotovo, celo proti Müllerjevi volji, zanj glasovali in bi bili držali disciplino. Tako bode pa Müller z mirno vestjo lahko nastavljal kandidate in polit. društvo bode blamirano do kosti. Svojo napako bode skušalo prikrivati s tem, da bode izdalo parolo „Volilci ostanite doma!“, s tem bode sicer agitiralo proti našim liberalcem ob enem pa — ker so volilci teh krajev še vedno malo šviga švaga — v prid socijem in bauerbundlarjem, ki bodo našince igranje pregovorili, da gredo z njimi volit. Nam se pa kaj takega zdi delovanje proti samemu sebi, mi smo za načelo Stražino, naj se postavijo kandidatje, kjer imamo sploh Slovenci kaj glasov. Mi ne vidimo vzroka prepuščati mandate ne slov. liberalcem, ne nemško-nacionalcem, ne socijaldemokratom.

Marija na zili ob Beljaku. Naša župnijska cerkev je dobila za post krasno sliko: Jezus poti na Oljski gori krvavi pot. Slika je umetniško delo akad. slikarja g. P. Markoviča iz Rožeka, ki ga tem potom slovenskemu občinstvu, posebno tudi duhovščini spet najtopleje priporočamo. Markovič je bil imenitnejši prijatelj rajnega štajerskega rojaka prof. Lendovskega. Po prizadevanju tega je prišel tudi na dunajsko akademijo, kjer se je razvil v pravega umetnika. Slika je v kras cerkvi in v veselje župljanom.

Trg. V soboto popoldne je pogorel p. d. Strosenrodar v Bodensdorfu. Ogenj je izbruhnil v pojati za steljo, kamor je bila gospodinja nasula malo prej še živega pepela.

Podkloster. Premeščen je železniški asistent Vinko Zitta iz Podklostra v Beljak na državni kolodvor.

Prevalje. Nabiralnik družbe Sv. Cirila in Metoda se je nastavljal v Lahovnikovi gostilni, nabralo se je v kratkem času 20 K. — Naš „slovenski“ župan, ki se je že dolgo nagibal na posilnemško stran, je sedaj našel svoj popolni „nemški“ značaj. Ravno sedaj deluje na to, da bi slovensko posojilnico spravil v nemške roke. Za več nego 5 let kaže svoje nemške roge in vendarle so ga zaslepljeni Slovenci volili pri zadnjih volitvah spet, akoravno je davno znano, kako je nastopal pri volitvah v okrajni šolski svet itd. Sedaj pa naše ljudi bolijo glavice, ko je prepozno.

Rabelj. Ponesrečil je delavec v rudokopu Peternel. Zadel ga je kamen, ki mu je ranil glavo in prelomil dvakrat nogo.

Čuden naslov. Iz celovške bolnišnice je nekdo v mesto postal pismo s sledečim naslovom: An Wohlgeboren Herrn Thomas Rücker am Heiligen-Christ-Platz, wo seind Scheitlan aufgelöst und das grosse Schulhaus ist, geht eine kleine Gasse hinein is herausen eine kleine Tafel, ist ein Schuster zum Verkaufen und noch ein bisl weiter und lei bei der erste Tür hinein, bei der braiten aber nicht hinauf, glei bei der Glosstür hinein, in Klogenfurt. — C. kr. pošla je spravila pismo pravemu človeku v roke in nemški listi ta naslov citirajo v dokaz neznanke duhovitosti celovških poštnih uradnikov (znanih Vsenemcev!). Mi pa to smatramo samo za dokaz grozne kulturne zaostalosti naših nemških sodeželanov. Hujše zatočnice proti našemu vsenemškemu učiteljstvu najzlobnejši sovražnik ne bi bil mogel najti.

Kranjsko

Čedne razmere na sankališču v Bohinju. Ljubljanski športni klub se jako malo briga za svoje sankališče. Imeti hoče tjece na sankališče, pa se nihče od gospodov tega ljubljanskega društva ne briga, v kakem stanju je sankališče. To se je pokazalo v soboto, ko je bilo napovedano sankanje. Tuji sankalci so prišli, pa je bilo snega odkidanega samo za kakih 50 metrov. Sankalci so morali sami sneg kidati, da so se lahko sankali. Tujci so se grozno pritoževali nad tem neredom. Jako slabo re-

klamo dela športni klub za svoje sankališče, ki naj bo privlačna sila za tujski promet. Ljubljanska gospoda raje po liberalnih shodih ljudi farba, kot pa da bi se brigala za svoje naprave. Seveda, gospodom je le za odborniško čast, za resno delo jim pa ni mar.

Shod S. L. S. v Šmartnem pod Šmarno Goro. V nedeljo je imela S. L. S. tukaj jako dobro obiskan shod, katerim je predsedoval deželni poslanec g. Miha Dimnik. Državna in deželna poslanca dr. Ivan Šušteršič in Povše sta poročala o delovanju S. L. S. v državnem in deželnem zboru. Shod je izrekel soglasno zahvalo in zaupnico poslancem. Ta shod je spet iznova dokazal, da žive pod okriljem mogočne Šmarne gore še ljudje krepkega in jedrnatega značaja, ki so se združili pod ponosno zastavo S. L. S.

Velik požar v Ljubljani. V nedeljo v jutro je pričelo goreti na Bleweisovi cesti v hiši barona Schwegla. Ogenj je nastal v podstrešju, kjer so spravljali pepel in smeti. Po nepevidnosti je neka stranka spravila v zaboj še živo žrjavico, katera je bila povod požara. Požarna bramba je delala na vse pretege, da je končno le omejila in pogasila požar, ki bi bil sicer posegel tudi po sosednjih hišah. Zgorelo je vse pohištvo shranjeno v podstrešju. Škoda se ceni na tisoče.

Primorje.

Javen shod je imelo v nedeljo 28. t. m. liberalno politično društvo „Edinost“ v Rojanu. Na shodu je govoril dr. Rybar.

Volitve v mestni svet tržaški se bodo kmalu pričele. Tozadevno je magistrat objavil razglas, da so po § 22 veljavnega novega volilnega reda izložene volilne liste v javen pogled od 8. marca pa do vstetega 18. aprila 1909.

Sneg v Pulju. Zadnji dni je zavladal v Pulju hud mraz. V petek je začelo snežiti in je snežilo cel dan. Razsajala je pa ob enem tudi strahovita burja. Toplomer je skoraj vedno pod ničlo.

Beda v Dalmaciji. Dalmatinsko namestništvo je poslilo notranje ministrstvo za nadaljnjih 200.000 kron za ublaženje bede v Dalmaciji. Ministrstvo je dovolilo podporo. Namestništvo je sprejelo skupno letos že v svrhu podpore 600.000 kron.

V Gorici se odpre v kratkem nova slovenska trgovina v hiši „Centralne posojilnice“. Otvorita jo brata Anderwald iz Ljubljane, oba strokovnjaka v trgovini s kolonialnim blagom. To bo jedina slovenska trgovina te stroke v tem delu mesta.

Delovanje Strekeljina. O agrarnoliberalnem poslancu se jako mnogo sliši in čita. Tako beremo v zadnji številki „Gorice“, da kmetje niso dobili trte, katere je vlada dala ali zastonj ali pa pod znižano ceno. Merodajni faktor pri razdelitvi trte g. poslanec Jože Strekelj je pa, kakor čitamo, dejal sledeče besede: „Da kmetje dobivajo zastonj ali pa pod znižano ceno od vlade trte, to ni še nobena vladina dobrot, ampak njena dolžnost. Ravno iz tega razloga nisem samo tega izkazal spisal, ampak še mnogim kmetom, ki so se name obrnili. Ako pa nisem komu spisal, sem pa priporočal.“ Na koncu pa še pristavlja: „Pozivljam, naj se mi dokaže, da sem se jaz okoristil z eno samo trto.“ Ampak čudno je pa vendar, da dotični kmetje še dosedaj niso dobili niti jedne trte, katere bi na podlagi objavljenih izkazov morali dobiti!

Spominsko ploščo bodo odkrili v Kobaridu sklada-telju Hrabroslavu Volariču v njegovi rojstni hiši.

Razgled po svetu.

VIII. mednarodna razstava v Benetkah. Kakor je znano, se priredi v Benetkah na vsaki dve leti mednarodna umetniška razstava, katere je zaradi vrednosti razstavljenih umetnin posebno slovela v umetniških krogih. Letošnji razstavi bo posvečena še posebna pažnja, ker se bo gledalo na njen mednarodni značaj bolj kot drugokrat, kajti prihodnja razstava v letu 1911 bo radi jubilejnih svečanostij posvečena izključno le italijanskim umetnostim. Posebno Angleže zanima letošnja razstava in odločili so se, zgraditi na svoje stroške poseben paviljon, v katerem bodo razstavljene same angleške umetnine. Razstava se bo otvorila 22. aprila t. l. Italijanska vlada je odredila v svrhu podpore razstavi 50.000 lir.

Samoumor Avstrija v Londonu. V londonski galeriji slik se je odigrala nedavno še dosedaj nerazjasnjena tragedija. Neki gospod, baje Avstrijec Hans Walder po imenu je ustrelil v galeriji slik neko gospodično in potem pa še sebe. Bil je takoj na mestu mrtve. Gospodično so težko ranjeno prenesli v bolnico. Vzrok tega čina je popolnoma neznan, ker gospodična ne more še nič izpovedati.

Nansen zopet na potovanju. Znani potnik Fritjof Nansen, bo šel v kratkem na novo znanstveno potovanje v Islandijo. Spremljal ga bode pri tem drugi sloviti norveški raziskovalec severnega tečaja Roald Amundsen. Nansen in Amundsen bosta odpotovala v začetku poletja. Minuli teden sta prispela v Langensund, da začneta s pripravi.

Poskušeni samoumor ruskih prognancev. Iz Petrograda se javlja, da je onih petnajst političnih prognancev, kateri so poskušali pobegniti, na smrt obsojenih. Da se nesrečniki odtegnejo smrtni obsodbi, so popili v zaporu v vodi zmešan strup. Eden je takoj umrl, drugi štirje se pa bore z smrtnjo. Vojni sod je takoj umaknil smrtno obsodbo onih, ki so še ostali pri življenju.

Kulturni boj na Francoskem. Na Francoskem ne sme duhovščina pri sprevedih nositi cerkvene obleke. To je že skrajno od teh framazonov. En župnik se ni pokoril tej odredbi, zato je proti njemu uvedena službena in sodnijska preiskava. Daleč so prišli Francozi.

Listnica uredništva.

Več dopisov smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko. Prosimo potrpljenja!

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Kuharica, stara 35 let, želi vstopiti v službo v kako župnišče. Ponudbe na upravnishvo tega lista. 69

Spretnega sollicitatorja, zmožnega stenografije, sprejme takoj dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru. 70

Valilnike (za umetno valenje piščetov) in druge perotinarske potrebnice izdeluje po ceni in priporoča Podružnica osrednje perotinarske zadruge v Mengšu Kranjsko. Ceniki na zahtevo vsakemu zastoj. 57

Posestvo se takoj proda, arondirano, 108 oraloj gozda, 48 oraloj njiv in travnikov, 5 gospodarskih poslopij, 2 hiši. Cena nizka. Ponudbe na upravnishvo „Straže“ pod šifro: Lepo posestvo. 58

Učenec, ki ima veselje do trgovine se takoj sprejme. Več pove trgovina v Mariboru Tržaška cesta št. 7. 7

Posestvo z lepim sadonosnikom, 3 orale zemljišča, 10 minut. od državne ceste se proda jako ceno za 2400 K. Več se izve Poste restante „G. O. št. 100“ Frankolovo Vojnik. 31

Izvrstno domače usnje :

priporoča po najnižji ceni

Elizabeta Welle, usnjarija v Framu. 71

Cerkveni slikar

Peter Marković akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateljeju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštance, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Razpis.

Les iz parcele št. 886 z 2727 m³ se bo dne 17. marca 1909 v župnišču v Šmartnu na Dholici prodal. Najnižja cena 8 K za m³ stoječega lesa.

Natančnejša pojasnila ustmeno ali pismeno daje župnijski urad Šmartin na Dholici P. Poreče ob jezeru, (Koroško). 68

Vinski sejem v Ormožu!

Kmetijska podružnica v Ormožu

pridei v četrtek, dne 11. marca t. l. v dvorani gostilne gosp. Škorčiča

vinski sejem ormoško-ljutomerskih vin.

Ponujala se bodo izborna vina le iz ormoško-ljutomerskega okraja.

začetek sejma ob pol 11. uri predpoldne, po dohodu osebnega vlaka. 70

Restavracija

Narodni dom v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

Lojzika Leon. 37

Slovenski krojač

Jakob Vezjak

v Mariboru, Šolska ulica 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode in dečke po najnovejšem kroju. Velika zaloga vsakovrstnega sukna iz domačih in tujih tovarn. Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine na stroje. 36

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Proda

se enovprežen in dvovprežen voz, eden že nov in eden že rabljen. Sprejme se tudi zamena. Popravila se izvršujejo točno in jako poceni pri

Franc Ferk sedlar in barvar Mariboru, Angasse št. 2.

Olje

za razne stroje prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K

Za nakup priporočamo tvrdko
M. E. Šepec, Maribor
Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisace, mizne prtje, odeje, preproge, zastore, razni cvilini, perje za blazine itd. 7

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::
Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec
Maribor, Šolska ulica 2.

55

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10
priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Naročite „Stražo“!

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinočasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
:: dela :: 53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago :: ::

se priporoča za obilni obisk.